

jeg finder det saa ganske heldigt, at en Sag som denne gaar saa hurtigt igennem Tinget. Jeg har, som det høje Ting maaste nok har laagt Mærke til, enkelte Gange tidligere haft Lejlighed til at omtale det mindre heldige i, at man — særlig i Slutningen af de foregaaende Samlinger — har temmelig stærkt jaget vigtige Lovforslag igennem Rigsdagen, uden at der har været tilstrækkelig Tid til rigtigt at se paa dem. Mine tidligere Bemærkninger i saa Henseende gælder ogsaa dette Forslag. Dette Forslag er jo af særdeles stor Vigtighed, og efter som det er det, var det ogsaa naturligt, at vi i det mindste fik rigtig Lejlighed til at se paa det, men det have vi jo ikke. Vi kende f. Eks. ikke den Kontrakt, der er affluttet mellem Regeringen og de paagældende Pengefirmaer. Vi vide ikke, hvilke Vædringsforslag der mulig kunne stilles til det foreliggende Forslag uden at komme i Vejen for Kontrakten. Det forekommer mig derfor, at det havde været rigtigt, at denne Kontrakt havde foreligget for os. Det er muligt, at det var mindre heldigt at fremlægge den som et Led af Anmærkningerne eller at fremlægge den paa Tingets Bort, men jeg skønner ikke rettere, end at der ikke kunde have været noget i Vejen for, at man i alt Fald havde givet saa megen Tid, at Forslaget kunde gaa i Udvalg i begge Tingene i nogle Dage, før at man gennem saadanne Udvalg kunde blive bekendt baade med den omhandlede Kontrakt og med alt, hvad der i det hele taget staar i Forbindelse med denne Sag.

Heller ikke kende eller vide vi bestemt, hvortil Pengene skulle bruges. Jeg ser meget godt, at der i § 3 staar, at Pengene skulle bruges til to Ting, dels til Indfrielse af de 2 engelske Sterlinglaan dels til Udgifter, som Loven af 8de Maj 1894 om forskellige Jærnbaneanlæg paalægger os, altsaa til en Slags Omskrivning af de forskellige Statslaan. Alt dette ser jeg meget godt, men ved Siden deraf har der jo navnlig i det andet Ting, været ikke saa lidt Tale om at give en Del af Beløbet en anden Anvendelse, det Beløb, der er tilovers for Tiden. Selv den højtærede Finansminister har jo været inde paa en lignende Betragtning, men han har modsat sig bestemt en Optagelse i Loven af Bestemmelser i saa Henseende, han har sagt, at han ønskede at staa frit, men at han kunde være med til Overvejelser om at give en Del af Pengene en anden Anvendelse. Det forekommer mig nu, det vilde være rigtigt, at man først var klar over, hvad man vilde bruge Pengene til, og bagefter laante dem, men jeg skal senere komme tilbage til at omtale dette nærmere.

Naar jeg ser paa Forslaget, saaledes som det er belyst for os gennem Anmærkningerne og gennem, hvad den højtærede Finansminister har sagt, skal jeg erkende, at jeg har en Følelse af, at Forslaget er fordelagtigt. Jeg skal begynde med at afgive denne Erklæring. Jeg er nu ganske vist ikke i Stand til fuldt ud at bedømme, hvilken af Parterne der har Ret, enten det er de 7de Medlem for 1ste Kreds (Knudsen) eller den højtærede Finansminister, men jeg er alligevel tilbøjelig til at tro, at nogen Besparelse for Staten vil der kunne naas gennem det foreliggende Lovforslag, og for saa vidt det maatte være rigtigt, er det altid en Fordel, som det er værd at tage med. — Men det er for mig nu mindre væsentligt. Det, der for mig er Hovedsagen, er det samme, som blev betonet af den højtærede Finansminister ved Begyndelsen af Forhandlingen i Dag, nemlig om Forslaget kunde bidrage til at bringe Rentefoden ned. For saa vidt det maatte være Tilfældet, anser jeg Forslaget for at være fordelagtigt, og jeg har ogsaa den Tro, at Forslaget vil udrette noget i saa Henseende, det er i alt Fald mit Haab, og for saa vidt dette Haab kan gaa i Opfyldelse, vil jeg sige, at jeg sympatiserer med Forslaget. Jeg siger nemlig, at naar der er Tale om at komme Landbruget, vore økonomiske Erhverv til Hjælp i det hele taget, saa tager et Forslag, som kan bidrage til at trykke Rentefoden, sat ved den rigtige Ende. Vi have haft Forslag fremme for Rigsdagen tidligere om at give noget af Statsoverskuddet til Amtskommunerne, og der foreligger ogsaa noget lignende i Aar. Den Slags Forslag har jeg imidlertid aldrig hørt videre om, thi det forekommer mig at være en noget underlig Statshusholdning, at man udskriver større Skatter, end man egentlig har behov, og saa deler Overskuddet ud og samtidig laaner. Det er en Statshusholdning, som jeg ikke synes om. — Der er dernæst den Omstændighed ved disse Udbetalinger af Overskuddene, at de komme i væsentlig Grad de større Landejendomsbesiddere til gode, for saa vidt de hdes som Hartkornskattelser, men for saa vidt der skal hdes nogen Hjælp, bør den dog netop komme dem til Gode, som skulle svare Renten, dem, der arbejde med Gæld, og det er jo den store Masse af Befolkningen. Tager man Landbruget alene, saa er det det høje Ting bekendt, at Prioritetsgælden paa Landejendomme er meget bethdelig; jeg kan ikke bestemt sige, hvor stor den er, men jeg antager, at den er noget som 1,800 å 1,900 Mill. Kr. En Nedgang i Renten af blot $\frac{1}{4}$ pCt. vil altsaa andrage et Beløb af om-